

- tractum à minore juratum, & ex vi Iuramenti validum, non quoad obligationem spirituales, sed ratione obligationis temporalis, quæ sequitur ex Iuramento.
- 39 & 40 Fidejussor obligatur in conscientia ex contractu minoris inito sine solemnitatibus, ubi oritur obligatio naturalis, secus ubi non oritur, ut dum deficit consensus, vel contractus est iniustus.
- 41 Fidejussor pro melificio patrandi non obligatur.
- 42 Neque obligatur quando minor contrahendo fuit deceptus.
- 43 Neque obligatur ubi læso est ultra dimidium.
- 44 Neque quando contrahit vi, aut metu.
- 45 Neque si renuntiavit beneficio legum vi, aut metu.
- 46 Fidejubens de soluendis usuris, sine Iuramento, non obligatur.
- 47 Fidejussor non obligatur ex contractu iniusto ad hoc carcerati.
- 48 Fidejussor, ut possit sepeliri Cadaver debitoris, non obligatur.
- 49 Fidejussor de Simoniaca conventionione servanda, non obligatur.
- 50 Sequestro nullo, etiam fidejussio de relevando sequestro est nulla hoc idem in quocumque contractu nullo. 51.
- 52 Captura si sit nulla, etiam fidejussio de habendo pro tuto carcere est nulla.
- 53 Clericus prohibetur fidei ubere pro secularibus, tamen si fidejubeat obligatur.
- 54 Religiosi professi nulla, & invalida est fidejussio.
- 55 Fidejussor in locatione, si contingat tacita relocatione ex continuatione, ad hanc non obligatur, nisi consentiat, & huic.
- 56 Fidejussor de representando carcerato sibi relaxato, incurrit pœnas negligentiae, si non representat in tempore, vel quando præcipitur.
- 57 Enumerantur plures casus in quibus fidejussor non representando carceratum sibi relaxatum, non incurrit pœnas negligentiae.
- 58 Fidejussio cum Iuramento desumit interpretationem ex æquitate Canonica.
- 59 Fidejussor moram purgare non potest, si jus partis factum sit deterius.
- 60 Fidejussor usque ad certum tempus, post illud non tenetur.
- 61 Si Reus factus sit irrepresentabilis facto Iudicis, Fidejussor liberatus est.
- 62 Fidejussor de habendo pro tuto carcere liberatur, si Reus qui fugit eadem die revertatur.
- 63 Fidejussor de representando liberatur, si Reus sine dolo, & culpa moriatur.
- 64 Et liberatur, si Reus mutavit statum, & forum, ut si fiat Clericus.
- 65 Secus si privilegium superveniens non mutat forum, sed addat forum foro.
- 66 Si Reus novum pariet delictum, fidejussor non tenetur eum representare, nisi impetrato salvo conducto pro quocumque alio delicto.
- 67 Fidejussor de representando infra tempus determinatum, an expectet Iudicis interpellationem, cum distinctione respondetur.
- 68 Fidejussor, qui simpliciter promisit representare, semel representando liberatus est, secus si toties quoties, ubi per quot vices.
- 69 In dubio, an fidejussor teneatur representare Reum, non representando, non incurrit moram, nec pœnam negligentiae.

ARTICULUS XIX.

De Negligentia Fidejussorum.

Fidejussores alii accedunt in contractibus, alii in Iudicio Civili, alii in Iudicio Criminali, de his omnibus aliqua tangam, quantum facit ad institutum nostrum de negligentis.

Fidejussio, licet à pluribus diversis descriptionibus definiatur, quæ forsan in idem recidunt, ut videre est apud Heringium de Fidejussoribus c. 3., & Borellum summa deci-

sonum tom. I. tit. 13. à num. 1. usque ad 12., tamen clarior definitio, seu descriptio censetur hæc (Fidejussio est stipulatio, seu sponso, qua quis pro debitore aliquo fidem suam contra novationem interponendo ad debiti solutionem in subsidium obligatur) dicitur citra novationem, quia per fidejussionem non tollitur, nec mutatur obligatio eius, pro quo accedit fidejussor, sed solum fidem suam interponit ad tuendam, & firmandam obli-

liga-

ligationem eius, pro quo fidejubet, atque eiusdem obligationis satisfactionem; Novatio enim est mutatio debitoris, vel causæ debendi, ut post Cuiac. dixit Hering. dicto tract. cap. 20. §. 3. num. 2.

2 Quia autem negligentiae culpa non incurritur, nisi ubi quis omittit, & recusat, quod facere tenetur, & scit se teneri, & potest facere, nec ullam habet veram excusationem, nunc videndum est, quando fidejussor teneatur pro Principali, & sine exceptione, quia tunc non faciendo, quod spondit, & potest facere, & scit se teneri, tamen negligat, tunc incurrit culpam negligentiae.

3 Prima difficultas, an fidejussor, qui promisit pro minore in contractu sine solemnitatibus celebrato, si negligat, aut recuset solvere, minore pariter recusante, & opponente de nullitate contractus, sit negligens, & negligentiae culpam incurrat, quæ difficultas potest dupliciter agitari, primo pro foro externo, secundo pro foro conscientiae.

4 Pro foro externo, ratio difficultates est, quia cum fidejussio non sit nova obligatio, sed sponso pro obligato ad cautionem pro solutione, sequitur, quod ubi non est principalis obligatio, ibi fidejussio nulla sit, quia corruente principali, corruit & accessorium, idem in l. fidejussor obligari, & l. qui contra ff. de fidejussor, cum aliis pluribus allegatis per Hering. de fidejussor cap. x. nu. 18. dicitur, quod nisi obligatio efficax fuerit, fidejussor obligari nequit: Merlin. de Pignor. & Hypoth. lib. 2. q. 78. num. 11. Hic autem minor, qui sine solemnitatibus contraxit, nulliter contraxit, itaut nulla orta sit obligatio, consequenter, nec fidejussor obligatus est, & reddit rationem glos. in l. cum lex ff. de fidejussor, quia si fidejussor cogere-tur solvere, ipse ad servandum se indem-nem posset à minore pro quo fidejussit re-petere solutum, undè per indirectum minor cogere-tur servare contractum, quod de Jure nullum est ex defectu solemnita-tum, & est tex. apertus in l. qui contra de fidejussor.

5 Quæ certa sunt, etiam si minor in contrahendo majorem se dixerit, quia adhuc eius obligatio nulla est; Rota coram Durando decis. 18. & decis. 54. p. 1. recent., Mare-scot. variar. lib. 2. resol. 63., Gratian. discep-

for. 576. num. 39., & tunc etiam nulla erit obligatio fidejussoris, undè non culpabitur negligentia, si non solvat, principali non solvente.

Et ita pro regula ponitur, quod ubi contractus est nullus, & invalidus, ibi & fidejussio nulla sit, & invalida, Hering. dicto tract. de fidejussor cap. 20. §. 22., Barbosa in Vers. Accessorium Axioma 4. num. 3.

Dicta vera sunt, ubi fidejussio facta est simpliciter.

6 Cum distinctione tamen res est enodanda, & plures efformandi casus, primus est quando fidejussor accessit cum clausula principalis, & insolidum, & tunc cum non sit solum accessorium, sed principaliter de per se obligatus, tenetur etiam si ille pro quo fidejussit non teneatur, ad allegata per Gratian. discept. forens. cap. 122. num. 10., Rota coram Dunozet. in Romana Salviani impressa post tract., Merlin. de Pignor. & Hypoth. decis. 42. ubi num. 3. respondit ad rationem dubitandi supra positam, scilicet quod corruat fidejussio ut accessorium, id non habere locum, quando fidejussioni apposta est clausula uti principalis, quia tunc obligatio fidejussoris stat de per se, undè corruente obligatione minoris, vel mulieris, vel cujuscumque alterius, qui nequeat valide se obligare, adhuc stat obligatio fidejussoris, idem non potest recusare solutionem: Gratian. discept. forens. c. 555. nu. 8., & seqq., Pigant. ad Statutum Ferrariae rub. 90. de contract. Mulierum num. 94., ubi reddit rationem, quia nullitas statutaria inducta est favore mulieris, qui favor non communicatur fidejussori, Merlin. de Pignor., & Hypoth. lib. 2. q. 78. num. 21., ex quo Rota coram Albergato in Romana census, seu depositi 24. Januarii 1659. §. deficiebat præterea dixit, fidejussorem cum clausula uti principalis, habere interesse in causa non solum consequitivè, sed principaliter: Gratian. discept. for. cap. 49. num. 17., & 40., & Rota impressa post Merlin. de Pignor. decis. 106. nu. 8.

7 Undè in eo casu sunt duo contractus de per se, idest unus est contractus minoris, vel mulieris, alter est contractus fidejussoris; Rota allegata per Merlin. de Pignor., & Hypoth. lib. 5. q. 8., vel si dicamus esse unum, & eundem contractum, tamen propter diversitatem rationis in minore, qui gaudet beneficio legis, & in fidejussore, qui non

non